

Φορέας Υλοποίησης	: ERA
Τόπος Διεξαγωγής	: Trier (Germany)
Ημερομηνία	: 11-12/10/2012
Τίτλος Σεμιναρίου	: Annual Conference on EU Criminal Justice 2012
Συμμετοχή	: Χαρίκλεια Ηλιοπούλου Πρόεδρος Πρωτοδικών Αθηνών

Σχόλια

Εχω την τιμή να Σας υποβάλω τα πεπραγμένα (κατά τα ουσιώδη σημεία) του Ετησίου Συνεδρίου Ευρωπαϊκής Ποινικής Δικαιοσύνης 2012 στο οποίο συμμετείχα και το οποίο έλαβε χώρα στις 11-12 Οκτωβρίου 2012 στο Τρίερ Γερμανίας.

Οι τέσσερις (4) θεματικές ενότητες του Συνεδρίου ήταν οι εξής: 1) Νεότερες εξελίξεις και μελλοντικές πρωτοβουλίες στην Ευρωπαϊκή Ποινική Δικαιοσύνη (συμπεριλαμβανομένων και των προοπτικών για το έτος 2014 και εφεξής του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην Ποινική Δικαιοσύνη), 2) Δικαιώματα της υπεράσπισης, 3) Ενδυνάμωση των δικαιωμάτων των παθόντων των εγκλημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και 4) «Η αυξανόμενη επιρροή νέων τεχνολογιών (συμπεριλαμβανομένων και των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης) στην Ευρωπαϊκή Ποινική Δικαιοσύνη».

1) Αναφορικά με την πρώτη θεματική ενότητα *«Νεότερες εξελίξεις και μελλοντικές πρωτοβουλίες στην Ευρωπαϊκή Ποινική Δικαιοσύνη (συμπεριλαμβανομένων και των προοπτικών για το έτος 2014 και εφεξής του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην Ποινική Δικαιοσύνη)»:*

α) Η κ. Alexandra Jour-Schroder, επικεφαλής του Τμήματος Ποινικής Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέπτυξε το θέμα *«Πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ποινική Δικαιοσύνη: συλλογισμοί της*

Ευρωπαϊκής Επιτροπής»: Ειδικότερα, αναφέρθηκε στο ότι τρία έτη μετά την υπογραφή της συνθήκης της Λισσαβώνας υπάρχει έντονη νομοθετική δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε συνεργασία με τα Εθνικά Κοινοβούλια προς εκπλήρωση των υπαρχόντων νομοθετικών εργαλείων προς την κατεύθυνση της εξασφάλισης των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων/κατηγορουμένων όσον αφορά στο δικαίωμα ενημερώσεως σχετικά με την κατηγορία και των δικαιωμάτων τους με δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης στο υλικό της υποθέσεως, στην επικοινωνία τους με δικηγόρο, την οικογένειά τους, τους συγγενείς και τις ανακριτικές αρχές. Αναφέρθηκε επίσης σε σκέψεις-προτάσεις που έχουν γίνει για την συγκρότηση Οδηγίας που εξασφαλίζει τα δικαιώματα των παθόντων των εγκλημάτων με την ενεργό συμμετοχή τους στην ποινική διαδικασία και την αποζημίωσή τους. Έκανε λόγο για προτάσεις που αφορούν Οδηγίες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των οικονομικών εγκλημάτων και, ειδικότερα, για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, διαφθορά κ.λ.π. όπως και για πρόταση που αφορά στην κατάσχεση περιουσίας του κατηγορουμένου ή και τρίτου ακόμη και πριν την καταδίκη, ενώ, τέλος, αναφέρθηκε σε υφιστάμενη για τη δρομολόγηση της δημιουργίας του θεσμού του Ευρωπαϊκού Εισαγγελέα.

β) Ο κ. Hans G. Nilsson, Επικεφαλής του Τμήματος των Βασικών Δικαιωμάτων και Ποινικής Δικαιοσύνης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ανέπτυξε το θέμα: *«Το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης τρία έτη αργότερα: χρήσιμα συμπεράσματα από την προετοιμασία του επόμενου Προγράμματος»*: Αναφέρθηκε στους στόχους που επιτεύχθηκαν, όπως, επί των ζητημάτων της αποζημίωσης των παθόντων των εγκλημάτων, της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων, της αμεσότητας διαδικασίας εκδόσεως εγκληματιών κ.λ.π. καθώς και σε στόχους που δεν επιτεύχθηκαν εισέτι, όπως, επί της συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών στα ζητήματα πρόληψης εγκλημάτων, επί της εναρμονίσεως των νομοθεσιών σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, επί της συγκεντρώσεως των εισαγγελικών αρχών σε ένα κράτος-μέλος, της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών σχετικά με εγκλήματα κατά της γενετήσιας ζωής και ελευθερίας, της ανάπτυξης ευρωπαϊκών «εργαλείων» για συλλογή, ανάλυση και σύγκριση πληροφοριών επί

εγκλημάτων κ.λ.π. Τέλος, αναφέρθηκε σε αναμενόμενες προτάσεις για «πάγωμα» λογαριασμών υπόπτων τρομοκρατών, για την προστασία του ευρώ, για τα ζητήματα αγνοουμένων ανηλίκων, για αμοιβαία αναγνώριση κατάσχεσης, αποζημίωση των θυμάτων, νομική βοήθεια κ.λ.π.

γ) Ο κ. Joachim Vogel, καθηγητής του Τμήματος Ευρωπαϊκού Οικονομικού Εγκλήματος στο Πανεπιστήμιο Ludwig-Maximilians του Μονάχου ανέπτυξε το θέμα «*Ευρωπαϊκή Δικαιοσύνη και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο: απολογισμός και προοπτικές μετά το έτος 2012 υπό το πρίσμα της Συνθήκης της Λισσαβώνας*»: Αναφέρθηκε στον μικρό αλλά ολοένα αυξανόμενο αριθμό υποθέσεων που διεξάγονται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, στο γεγονός ότι οι υποθέσεις εκδικάζονται σε σύντομο χρόνο και παρέθεσε σχετική νομολογία.

2) Αναφορικά με τη δεύτερη θεματική ενότητα «*Δικαιώματα της υπεράσπισης*»:

α) ο κ. Barbel Heinkelmann, Επικεφαλής της Ομάδας των Δικονομικών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέπτυξε το θέμα «*Οδικός χάρτης ενδυνάμωσης των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων και κατηγορουμένων στην ποινική διαδικασία*»: Αναφέρθηκε στο δικαίωμα του υπόπτου/κατηγορουμένου στην μετάφραση και ερμηνεία τόσο κατά τη διάρκεια της αστυνομικής προανάκρισης όσο και κατά τη δίκη όλων των ουσιωδών εγγράφων της δικογραφίας, στο δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με τα δικαιώματά του (παροχή νομικής βοήθειας, πρόσβασης σε δικηγόρο, δικαίωμα σιωπής, πρόσβασης στα στοιχεία της δικογραφίας κ.λ.π.), στο δικαίωμα ελεύθερης πρόσβασης σε δικηγόρο και παροχής νομικής βοήθειας αλλά και επικοινωνίας με τους συγγενείς και ανακριτικές αρχές, καθώς και σε ιδιαίτερη μέριμνα (εκτίμηση των επιπτώσεων) για ευαίσθητες κατηγορίες υπόπτων και κατηγορουμένων (ανηλίκων κ.λ.π.), ενώ, τέλος, έκανε λόγο για σκέψεις που γίνονται επί του θεσμού της προσωρινής κρατήσεως.

β) ο κ. Vincent Asselinau, δικηγόρος Παρισίων, ανέπτυξε το θέμα «*Προκλήσεις που αφορούν το δικαίωμα υπεράσπισης στην ποινική δικαιοσύνη εντός της Ε.Ε.*»: Αναφέρθηκε στα προβλήματα που γεννήθηκαν από την εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης όταν υφίστανται

περισσότερα του ενός (εντάλματα) για το ένα και αυτό πρόσωπο, από την μετάφραση εντός της διασυνοριακής ποινικής διαδικασίας, από την ποινική διαδικασία και την προστασία του επαγγελματικού απορρήτου (προστασία δικηγόρου κράτους-μέλους εντός της γαλλικής επικράτειας και προστασία γάλλου δικηγόρου στο έδαφος άλλου κράτους-μέλους).

γ) ο κ. Steven Kay QC, δικηγόρος υπεράσπισης, Ιδρυτικό μέλος του Διεθνούς Γραφείου Ποινικού δικαίου, ανέπτυξε το θέμα: *«Δικαιώματα υπεράσπισης: συμπεράσματα από την εμπειρία ενώπιον των Διεθνών Ποινικών Δικαστηρίων»*: Εξέθεσε προβλήματα που ανέκυψαν κατά την υπεράσπιση κατηγορουμένων του ενώπιον Ποινικών δικαστηρίων της Ρουάντα, Κένυα κ.λ.π. λόγω της αμφισβητούμενης ανεξαρτησίας των εκεί Δικαστών, της μη τηρήσεως του τεκμηρίου αθωότητας και του επαρκούς χρόνου για την προετοιμασία της υπεράσπισης.

3) Αναφορικά με την τρίτη θεματική ενότητα *«Ενδυνάμωση των δικαιωμάτων των παθόντων εγκλημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση»*:

α) Ο κ. Slawomir Buczma, Δικαστής της Βαρσοβίας, ανέπτυξε το θέμα: *«Γιατί χρειαζόμαστε νέα σαφή μέτρα για τους παθόντες εγκλημάτων σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο; Εργασίες που έχουν γίνει στο θέμα αυτό από τα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης»*: Αναφέρθηκε στο ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 18 Μαΐου 2011 υπέβαλε πακέτο «εργαλείων» που αποσκοπούν στην βελτίωση του τρέχοντος συστήματος της προστασίας των παθόντων, αποτελούμενο από μέτρα για την επικοινωνία μεταξύ των κρατών-μελών σχετικά με τα δικαιώματα των παθόντων εγκλημάτων, πρόταση για Οδηγία που θα αφορά στην εγκαθίδρυση των ελαχίστων standards για τα δικαιώματα, υποστήριξη και προστασία των παθόντων, πρόταση για Κανονισμό για την αμοιβαία αναγνώριση των μέτρων προστασίας των θυμάτων σε αστικές υποθέσεις.

β) ο κ. David McKenna, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκού Οργανισμού Υποστήριξης παθόντων εγκλημάτων, ανέπτυξε το θέμα: *«Πρόοδοι για την αναγνώριση των δικαιωμάτων των θυμάτων, αλλά πολύ περισσότερα πρέπει να γίνουν προς αυτήν την κατεύθυνση»*: Αναφέρθηκε στους παθόντες εγκλημάτων όπως οι ανήλικοι, ηλικιωμένοι, γυναίκες, ανάπηροι, θύματα trafficking, αλλοδαπών θυμάτων, θυμάτων απάτης, ηλεκτρονικού εγκλήματος, εγκλημάτων κατά περιουσίας κ.λ.π. τα οποία ανέρχονται σε 75 εκατομμύρια

εντός της Ε.Ε.. Υποστήριξε ότι 42% των θυμάτων ζήτησαν υποστήριξη από κράτη-μέλη και δεν την έλαβαν, ενώ, επιπλέον, παρουσίασε διάγραμμα που προέκυψε μετά από έρευνα του έτους 2006 από το οποίο προκύπτει το ποσοστό θυμάτων που ζήτησαν υποστήριξη από κράτη- μέλη και έλαβαν αυτή, στο οποίο διάγραμμα η Ελλάδα εμφανίζεται στην προτελευταία θέση με ποσοστό υποστήριξης 5%. Κατέληξε λέγον-τας ότι απαιτείται περισσότερη έρευνα, παροχή οικονομικών πόρων και ενεργός συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών με συμμετοχή εξειδικευμένων προς τούτο προσώπων.

4) Αναφορικά με την τέταρτη θεματική ενότητα *«Η αυξανόμενη επιρροή νέων τεχνολογιών (συμπεριλαμβανομένων και των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης) στην Ευρωπαϊκή Ποινική Δικαιοσύνη»*:

α) ο κ. Marko Gercke, καθηγητής Ποινικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο της Κολωνίας ανέπτυξε το θέμα: *«Εισαγωγή στα ηλεκτρονικά μέσα απόδειξης, παραδείγματα και σχετικές πρακτικές προκλήσεις»*: Αναφέρθηκε στον ολοένα αυξανόμενο αριθμό ψηφιακών εγγράφων, στο ότι τα δεδομένα ηλεκτρονικών υπολογιστών αποτελούν όλο και περισσότερο στόχο επιθέσεων λόγω της ευαισθησίας τους και δυνατότητας αλλοιώσεώς τους, καταστροφής τους κ.λ.π.. Υποστήριξε ότι οι δυνατότητες της τεχνολογίας ηλεκτρονικών υπολογιστών βελτιώνουν τη δυνατότητα της ανακριτικής έρευνας, όπως για παράδειγμα η ανάλυση DNA και των δακτυλικών αποτυπωμάτων. Τούτο παρέχει δυνατότητα αμεσότερης και αποτελεσματικότερης ανακριτικής έρευνας, όπως για παράδειγμα η δυνατότητα εντοπισμού κινητού τηλεφώνου (κινήσεις, τηλεφωνικές κλήσεις κ.λ.π.), ηλεκτρονικών ιχνών κ.λ.π., η δυνατότητα εντοπισμού των αποστολών απειλητικών e-mail κ.λ.π.. Αναφέρθηκε επίσης στο ότι η εξέλιξη στα ηλεκτρονικά μέσα αποδείξεως επιφέρει αυτόματα και ανάγκη επαναδι-αμόρφωσης των δικαστικών αιθουσών, καθώς αυτές πρέπει πλέον εξοπλίζονται με τεχνολογία που επιτρέπει στο Δικαστήριο να χρησιμοποιεί αυτά τα μέσα απόδειξης.

β) ο κ. Mark Zoetekouw, Νομικός Σύμβουλος Ηλεκτρονικού εγκλήματος της Εθνικής Ολλανδικής Αστυνομίας, ανέπτυξε το θέμα: *«Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, γόνιμο έδαφος για τους εγκληματίες: έγ-κλημα στο διαδίκτυο, facebook, twitter και άλλα»*: Αναφέρθηκε αναλυτικώς στον ορισμό και τις διακρίσεις των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τη δυνατότητα των

εγκληματιών να επεμβαίνουν σε αυτά προκειμένου να διαπράττουν εγκλήματα όπως ληστείες, κλοπή στοιχείων ταυτότητας, παρενόχληση, χουλιγκανισμό κ.λ.π. και έδωσε χρήσιμες οδηγίες για την αποφυγή θυματοποίησης των χρηστών μέσων κοινωνικής δικτύωσης.